

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	5
1.1	Overzicht 2023	5
2	Grondslag berekeningen	6
2.1	Emissiefactoren 2023	6
2.2	Rekenmethode en proces - Compensatiepartners	7
2.3	Rekenmethode en proces – Projecten in de stad	7
3	CO₂ verantwoording 2023	9
3.1	CO ₂ -balans 2023	9
3.2	CO ₂ -compensatie 2023	9
3.3	CO ₂ -reductieprojecten 2023	10
4	Assurance verklaring accountant	11
Overzicht tabellen		
Tabel 1	cumulatief overzicht doelstelling compensatie en realisatie reductie 2010-2023	
Tabel 2	Emissiefactoren 2023	
Tabel 3	CO ₂ -balans 2023	

» 1 Inleiding

In deze CO₂-verantwoording doet het Klimaatfonds verslag van de CO₂-boekhouding over het afgelopen jaar ten behoeve van de externe accountantscontrole. Overige voor het bredere publiek relevante informatie volgt later dit voorjaar in een apart publieksverslag.

» 1.1 Overzicht 2023

Sinds de oprichting van het Klimaatfonds in 2010 is de realisatie van de CO₂-reductie 106.369 ton CO₂.

Een gemiddeld huishouden stoot jaarlijks direct 7,3 ton CO₂ uit door energie in huis en vervoer.
Bron: Milieu Centraal (2023)

Het Klimaatfonds heeft sinds de oprichting een uitstoot gecompenseerd, gelijkwaardig aan de jaarlijkse uitstoot van circa 14.571 huishoudens in huis en vervoer.

In de tabel hiernaast staan de CO₂-compensatiedoelstellingen en de reducties die het fonds van 2010 tot eind 2023 heeft gerealiseerd. In 2022 is een overschot van 2.454 ton CO₂ meegenomen naar de balans van 2023. Naar 2023 wordt een overschot van 772 ton CO₂ meegenomen.

Het Klimaatfonds houdt jaarlijks een CO₂-administratie bij, die beoordeeld wordt door een onafhankelijke accountant.

Tabel 1: Cumulatief overzicht doelstelling compensatie en realisatie reductie 2010-2023

Jaar	Doelstelling compensatie (in ton CO ₂)	Realisatie reductie (in ton CO ₂)
2010	7.608	8.350
2011	11.116	10.569
2012	9.301	4.838
2013	9.522	14.666
2014	10.393	13.249
2015	6.852	4.319
2016	6.817	5.673
2017	6.689	6.479
2018	6.960	8.441
2019	7.383	8.112
2020	7.668	3.928
2021	7.968	8.003
2022	4.700	7.119
2023	4.305	2.623
Totaal	105.597	106.369

2 Grondslag berekeningen

Onderstaand overzicht biedt een toelichting op de grondslag voor de berekeningen.

2.1 Emissiefactoren 2023

De berekening van CO₂-emissiefactoren vindt vanaf 2015 plaats conform de uniforme lijst van CO₂-emissiefactoren

voor alle CO₂-projecten in Nederland. Deze zijn openbaar beschikbaar via: www.co2emissiefactoren.nl en in onderstaande tabel opgenomen. Voor de gemiddelde Nederlandse stroommix rekenen we sinds 2019 voor de reductieprojecten met een verwachte gemiddelde emissiefactor tot circa 2030 van 0,45 kg CO₂/kWh.

Tabel 2: Emissiefactoren 2023

Verbruik	Eenheid	kengetal	Eenheid
Totale hoeveelheid gas	m ³	2,079	kg CO ₂ /m ³
Hoeveelheid stroom (geen groene stroom)	kWh	0,456 [0,45 ¹]	kg CO ₂ /kWh
Hoeveelheid stadswarmte	GJ	20,00	kg CO ₂ /GJ
Totale hoeveelheid benzine	liter	2,741	kg CO ₂ /l
Totale hoeveelheid diesel	liter	3,232	kg CO ₂ /l
Totale hoeveelheid lpg	liter	1,805	kg CO ₂ /l
Totale hoeveelheid aardgas	kilogram	2,728	kg CO ₂ /kg
Totale afstand afgelegd met benzine voertuigen	kilometer	0,218	kg CO ₂ /km
Totale afstand afgelegd met diesel voertuigen	kilometer	0,207	kg CO ₂ /km
Totale afstand afgelegd met lpg voertuigen	kilometer	0,203	kg CO ₂ /km
Totale afstand afgelegd met aardgasvoertuigen	kilometer	0,184	kg CO ₂ /km
Totale afstand afgelegd met hybride voertuigen	kilometer	0,158	kg CO ₂ /km
Aantal km busvervoer	reizigerskm	0,14	kg CO ₂ /pkm
Aantal km tramvervoer (geen RandstadRail HTM)	reizigerskm	0,084	kg CO ₂ /pkm
Aantal km trein (nationaal)	reizigerskm	0,039	kg CO ₂ /pkm
Metro	reizigerskm	0,095	kg CO ₂ /pkm
VLIEGREIZEN			
Air - domestic	reizigerskm	0,297	kg CO ₂ /pkm
Air - Europe	reizigerskm	0,2	kg CO ₂ /pkm
Air - International/Intercontinental	reizigerskm	0,147	kg CO ₂ /pkm
OVERNACHTINGEN			
Aantal overnachtingen	Aantal nachten	20,6	kg CO ₂ /nacht

¹Bij reductieprojecten geldt 0,45 kg CO₂ als verwachte gemiddelde emissiefactor tot circa 2030 (o.b.v. CE Delft).

2.2 Rekenmethode en proces – Compensatiepartners

Het Klimaatfonds heeft een eenvoudige methode om de compensatie door partners en de financiële bijdrage voor reductieprojecten te berekenen. De wijze van berekening is onveranderd in 2023. Voor deelname van nieuwe partijen geldt een minimale compensatiewaarde van 5 ton CO₂.

De berekening wordt gemaakt voor het verbruik van gas en elektriciteit, auto, ov, vliegvluchten en overnachtingen. Na het invoeren van deze gegevens, wordt de CO₂-uitstoot berekend in tonnen CO₂. Door € 20,- per ton te storten in het Klimaatfonds wordt de berekende CO₂-uitstoot gecompenseerd via CO₂-reductieprojecten in de stad.

Het Klimaatfonds voert een globale check uit, de verantwoordelijkheid voor de basisgegevens en de berekening ligt bij de aanvrager. Het Klimaatfonds kan partijen wel ondersteunen bij de berekening.

2.3 Rekenmethode en proces – Projecten in de stad

Organisaties zonder winstoogmerk (met maatschappelijk belang) zoals stichtingen, verenigingen, VvE's en wijkinitiatieven komen in aanmerking voor een financiële bijdrage voor een project dat aantoonbaar CO₂ reduceert. Via het aanvraagformulier op de website komt een project in de procedure en wordt men begeleid bij de afwikkeling van de aanvraag.

Organisaties binnen de doelgroep van het Klimaatfonds kunnen een aanvraag indienen voor een financiële bijdrage. De projecten die het Klimaatfonds ondersteunt, moeten gericht zijn op aantoonbare CO₂-reductie door:

- vermindering van het energieverbruik door besparingsmaatregelen;
- toepassing van duurzame energie (zoals zonne-energie, windenergie en biogas);
- efficiënter gebruik van traditionele energiebronnen (fossiele brandstoffen).

De CO₂-reductie van projecten wordt berekend aan de hand van de besparingen die met de maatregelen zijn gerealiseerd (bijvoorbeeld energie- of gasbesparing). Deze besparingen worden door middel van de CO₂-emissiefactoren omgerekend naar CO₂-reductie.

Bij projecten waarbij investeringen in bedrijfsmiddelen plaatsvinden wordt de totale CO₂-reductie berekend voor de gehele levensduur met een maximum van 12 jaar. Voor elke ton CO₂ die wordt gereduceerd geeft het Klimaatfonds een bijdrage van maximaal € 15,-.

Aanvraagprocedure

Het Klimaatfonds controleert de aanvraag aan de hand van een onderbouwing van de levensduur en besparingen die wordt geleverd door een deskundige, zoals een besparingsdeskundige, een fabrikant of een adviesbureau. Ook wordt gekeken naar productspecificaties en besparingen bij soortgelijke projecten.

Bij de beoordeling van projecten wordt gevraagd om een aantal documenten aan te leveren:

- facturen van de genomen maatregelen
- onderbouwing levensduur en besparing door middel van een verklaring van een erkend bedrijf en/of productspecificaties
- meest recente energienota/jaaroverzicht (indien relevant)
- kopie uittreksel Kamer van Koophandel
- dekkingsplan

De aanmeldprocedure verloopt via de volgende stappen:

- Een organisatie geeft te kennen een energiebesparingsproject te willen uitvoeren dat voldoet aan alle voorwaarden die het Klimaatfonds heeft opgesteld. Hiervoor kan het aanvraagformulier op de website worden ingevuld en opgestuurd.
- Het Klimaatfonds beoordeelt de aanvraag en toetst deze aan de opgestelde criteria.
- Indien het project geschikt wordt geacht voor ondersteuning door het fonds volgen verdere afspraken over betaalwijze en eventuele begeleiding en advies.
- De uitkomst van deze beoordeling wordt schriftelijk meegedeeld aan de betreffende organisatie.

Voorwaarden en vaststelling bijdrage

De voorwaarden voor vaststelling van de bijdrage staan op onze website vermeld. Een aantal voorwaarden om in aanmerking te komen voor een financiële bijdrage zijn begin 2019 aangescherpt in verband met het sterker wordende klimaatbeleid. Met name de emissiefactor voor elektriciteit en de maximale rekenperiode zijn verlaagd. Ook is de maximale bijdrage van het Klimaatfonds aan projecten beperkt tot 15.000 euro per aanvrager per jaar om te voorkomen dat een enkele aanvrager een onevenredig groot deel van het budget ontvangt. De bijdrage aan de Haagse Markt is bij uitzondering wel hoger, omdat daarvoor dit jaar voldoende ruimte in het budget bestond. Uit de projecten van 2019 t/m 2023 blijkt dat aanvragers vaak een geringere bijdrage nodig hebben dan de maximale

15 euro/ton, mede door de verdubbeling van onze bijdrage door Fonds 1818 (t/m 2 aug 2023) en door gunstiger terugverdiertijden. De business case van het project ondersteunt onze berekening voor de hoogte van de bijdrage. Een bijdrage is alleen mogelijk bij terugverdiertijden van meer dan vijf jaar.

Om in aanmerking te komen voor een financiële bijdrage van het Klimaatfonds Den Haag moet een project aan een aantal voorwaarden voldoen. Hieronder worden de belangrijkste voorwaarden genoemd.

- Het project moet uitgevoerd worden in Den Haag. Indien er organisaties compenseren uit de regio Haaglanden, is regionale compensatie ook mogelijk.
- Eerst moet zijn onderzocht of andere financiële steun mogelijk is, bijvoorbeeld via subsidies.
- In eerste instantie komen alleen projecten van organisaties van maatschappelijk belang in aanmerking voor ondersteuning, die anders niet of moeilijker gerealiseerd zouden worden.
- Het project moet worden aangemeld door een maatschappelijke organisatie of instelling die zonder winstoogmerk werkt.
- Met het project moet een aantoonbare en substantiële hoeveelheid CO₂ (minimaal 100 ton over levensduur van de maatregelen met maximum van 12 jaar) worden gereduceerd.
- De aanvraag voor financiële ondersteuning dient binnen 3 maanden na uitvoering van de maatregelen te worden ingediend bij het Klimaatfonds. Indien meerdere maatregelen gedurende het jaar worden uitgevoerd, kan in overleg alsnog een aanvraag worden ingediend.

3 CO₂ verantwoording 2023

3.1 CO₂-balans

De CO₂-balans is een specificatie van de CO₂-compensatiedoelstelling voor 2023 en de gerealiseerde CO₂-reductie in 2023.

Tabel 3: CO₂-balans 2023

Doelstelling	ton CO ₂	Realisatie	ton CO ₂
Compensatie		Reductie	
Gemeente Den Haag	4.300	Coöperatie Sterk op Stroom	254
Green2live	5	VvE IJsland	107
		VvE Van Stolkweg	117
		HKV/Ons Eibernest (korfbalvereniging)	249
		Stichting Duursaam Benoordenhout	685
		Stichting Utopie	1.211
SUBTOTAAL	4.305		2.623
Eindsaldo 2021	-2.454		
TOTAAL	1.851	TOTAAL	2.623
		Eindsaldo 2023	772

Per saldo is vanaf 2010 in totaal 772 ton CO₂ meer gereduceerd dan benodigd. Het overschot komt op de beginbalans van 2024 te staan.

3.2 CO₂-compensatie 2023

In 2023 hebben twee organisaties in totaal 4.305 ton CO₂ gecompenseerd via het Klimaatfonds. Vanaf juli 2021 heeft het Klimaatfonds een compensatie-opdracht

gekregen van gemeente Rotterdam: die opdracht (voor 8.600 ton) is in juni 2023 afgerond en separaat verantwoord aan gemeente Rotterdam. Voor die opdracht hebben 35 organisaties samen 38 aanvragen ingediend en een bijdrage ontvangen; in totaal ging het om 3856 panelen & 8874 ton CO₂-reductie (ruim 103% van streefdoel).

Toelichting per organisatie:

Gemeente Den Haag

De wens van de gemeente Den Haag om een klimaatneutrale organisatie te zijn, maakt de uitvoering van de werkzaamheden door het Klimaatfonds mogelijk. De compensatiebijdrage van de gemeente Den Haag vormt het grootste deel van het fonds. De gemeente heeft in 2023 een compensatie-opgave van 4.300 ton CO₂. Deze compensatie is de door de gemeente berekende CO₂-uitstoot van de gemeentelijke organisatie in 2022.

Green2live

Green2live is een adviesbureau voor verduurzaming van organisaties, op het gebied van zowel zonnepanelen als groene daken, en van advies en subsidieaanvraag tot projectbegeleiding. In 2023 is 5 ton CO₂ gecompenseerd.

3.3 CO₂-reductieprojecten 2023

Het Klimaatfonds heeft in 2023 aan in totaal 8 projecten van 6 maatschappelijke organisaties een financiële bijdrage toegekend.

De 8 uitgevoerde projecten zijn gerealiseerd door 2 bewonerscollectieven, 1 coöperatie, 2 VvE's, en 1 sportvereniging. Bij 7 projecten zijn in totaal 1.331 zonnepanelen aangelegd. Bij 1 project is een warmtepomp aangeschaft. Voor alle projecten geldt dat de CO₂-reductie is berekend over een periode van maximaal 12 jaar. De totale CO₂-reductie van alle projecten in 2023 bedraagt 2.623 ton.

Toelichting per project:

Sterk op Stroom: deze coöperatie heeft via de postcoderegeling een zonnedak van 166 panelen gerealiseerd op de Aikido-school aan de Mient. De CO₂-reductie bedraagt in 12 jaar naar verwachting circa 254 ton.

VvE IJsland: deze VvE heeft 58 zonnepanelen aangeschaft. Daarmee reduceren ze in 12 jaar naar verwachting circa 107 ton CO₂.

VvE Van Stolkweg: deze VvE heeft 60 zonnepanelen gerealiseerd. De verwachte CO₂-reductie is in 12 jaar circa 117 ton.

HKV/Ons Eibernest: deze korfbalvereniging heeft een warmtepomp aangeschaft. Daarmee reduceren ze in 12 jaar naar verwachting circa 249 ton CO₂.

Duursaam Benoordenhout: dit wijkinitiatief heeft collectief 386 zonnepanelen aangeschaft. Ze besparen daarmee in 12 jaar naar verwachting circa 685 ton CO₂.

Stichting Utopie: bewoners schaften via dit initiatief in totaal 661 zonnepanelen aan. Daarmee besparen ze naar verwachting in 12 jaar circa 1.211 ton CO₂.

4 Assurance verklaring accountant

ASSURANCE-RAPPORT VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Stichting Klimaatfonds Den Haag

Opdracht en verantwoordelijkheden

Wij hebben de CO₂-verantwoording van Stichting Klimaatfonds Den Haag te Den Haag over de periode 01 januari 2023 tot en met 31 december 2023 beoordeeld. De opgave is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de stichting. Het is onze verantwoordelijkheid een assurance-rapport inzake de CO₂-verantwoording te verstrekken.

Werkzaamheden

Wij hebben onze beoordeling verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 3410, 'Assurance-opdrachten betreffende emissieverslagen'. Dienovereenkomstig dienen wij ons onderzoek zodanig te plannen en uit te voeren, dat een beperkte mate van zekerheid wordt verkregen dat de opgave van basisgegevens geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een beoordeling is gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid. De werkzaamheden die worden verricht bij het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid zijn gericht op het vaststellen van de plausibiliteit van informatie en zijn geringer in diepgang dan die bij een assurance-opdracht gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. De in dit kader uitgevoerde werkzaamheden bestonden in hoofdzaak uit het inwinnen van inlichtingen bij functionarissen van de entiteit en het uitvoeren van cijferanalyses met betrekking tot de informatie opgenomen in de CO₂-verantwoording. De mate van zekerheid die wordt verkregen bij beoordelingswerkzaamheden is daarom ook lager dan de zekerheid die wordt verkregen bij controlewerkzaamheden.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Klimaatfonds Den Haag zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Onze verantwoordelijkheden voor de beoordeling van de duurzaamheidsinformatie

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een beoordeling dat wij daarmee voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen voor de door ons af te geven conclusie.

Bezoekadres/correspondentieadres:
Haagweg 52 b/c
2321 AE Leiden

Telefoon: 071 - 576 17 06
E-mail: info@berveling.nl
Website: www.berveling.nl

IBAN: NL43 ABNA 0615 8820 80
KVK nr: 28086292
BTW nr: NL809662772B01

De algemene voorwaarden zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 40481496. Op verzoek worden deze toegezonden.

De werkzaamheden die worden verricht bij het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid zijn gericht op het vaststellen van de plausibiliteit van informatie en variëren in aard en timing van, en zijn ook geringer in omvang, dan die bij een assurance-opdracht gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. De mate van zekerheid die wordt verkregen bij een beoordeling is daarom ook aanzienlijk lager dan de zekerheid die wordt verkregen bij een controle.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de beslissingen die gebruikers op basis van deze CO2-verantwoording nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze beoordelingswerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op onze conclusie. De kwantificering van broeikasgassen is onderworpen aan inherente onzekerheid.

Wij passen de 'Nadere voorschriften kwaliteitssystemen (NVKS)' toe. Op grond daarvan beschikken wij over een samenhangend stelsel van kwaliteitsbeheersing inclusief vastgelegde richtlijnen en procedures inzake de naleving van ethische voorschriften, accountantsstandaarden en andere relevante wet- en regelgeving.

Wij hebben deze beoordeling professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse Standaard 3410, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Op grond van onze beoordeling is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de CO2-verantwoording geen juiste weergave geeft van de verantwoorde CO2-reductiedoelstelling en -realisatie in overeenstemming met de grondslagen zoals opgenomen in de CO2-verklaring.

Leiden, 10 april 2024

Berveling Accountants & Adviseurs B.V.

W.J.M. de Haas AA

Bezoekadres/correspondentieadres:
Haagweg 52 b/c
2321 AE Leiden

Telefoon: 071 - 576 17 06
E-mail: info@berveling.nl
Website: www.berveling.nl

IBAN: NL43 ABNA 0615 8820 80
KVK nr: 28086292
BTW nr: NL809662772B01

De algemene voorwaarden zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 40481496. Op verzoek worden deze toegezonden.

KLIMAAT FONDS

Klimaatfonds Den Haag
Februari 2024

BEZOEKADRES

Guntersteinweg 377
2531 KA Den Haag

TELEFOON

070 364 30 70

E-MAIL

info@klimaafondslokaal.nl

WEBSITE

www.klimaafondslokaal.nl